

**EVALVACIJA OBČINSKEGA PROGRAMA VARSTVA OKOLJA ZA MARIBOR
ZA OBDOBJE 2008 – 2013
IZVEDENA GLEDE NA LETO 2016**

Maribor, februar 2018

Izvajalci evalvacije so člani delovne skupine strokovnih služb Mestne uprave MOM, ki jo je imenoval župan dr. Andrej Fištravec s sklepom 03200-12/2017-2, z dne 30. 5. 2017:

Suzana PRAJNC, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Brigita ČANČ, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Olga MRAVLJE, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Živa BOBIČ ČERVEK, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Saša BRICMAN RANTUŠA; Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Nina GORNIK MULEC, Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave
Robi MARZIDOVŠEK, Urad za komunalno, promet in prostor
Branko KOPRČINA, Urad za komunalno, promet in prostor
Boštjan BELŠAK, Urad za komunalno, promet in prostor
Damijan BEDEK, Urad za komunalno, promet in prostor
Aleš KLINC, Urad za komunalno, promet in prostor
Boštjan DOLENC, Urad za komunalno, promet in prostor
Branka KRAJNC, Sekretariat za splošne zadeve
Mateja CEKIĆ, Urad za finance in proračun
Liljana ZORKO, Urad za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varnost in raziskovalno dejavnost
Saša RIHTAR, Urad za gospodarske dejavnosti

Podatki delno povzeti po dokumentu:

EVALVACIJA OBČINSKEGA PROGRAMA VARSTVA OKOLJA ZA MESTNO OBČINO MARIBOR ZA OBDOBJE 2008 – 2010 Maribor, Inštitut za promocijo varstva okolja, ddr. Ana Vovk Korže, november 2010.

UPORABLJENE KRATICE

OPVO – Občinski program varstva okolja za Mestno občino Maribor za obdobje 2008 – 2013

MOM – Mestna občina Maribor

MUVOON – Medobčinski urad za varstvo okolja in ohranjanje narave

UKPP – Urad za komunalo, promet in prostor

FG UM – Fakulteta za gradbeništvo Univerze v Mariboru

MOP – Ministrstvo za okolje in prostor

MZ – Ministrstvo za zdravje

MK – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

MP – Ministrstvo za infrastrukturo

DARS – Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji

ZRSVN – Zavod Republike Slovenije za varstvo narave

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije

KGZ – Kmetijsko gozdarski zavod Maribor

ZT – Zavod za turizem

EU – Evropska unija

SPVCP – Svet za preventivo, vzgojo in varnost v cestnem prometu

GIS – geografsko - informacijski sistem

VVO – vodovarstveno območje

K – kazalnik

MBO – mehansko - biološka obdelava odpadkov

TOC – skupni organski ogljik

OPN – občinski prostorski načrt

OPPN – občinski podrobnejši prostorski načrt

LEK – Lokalni energetske koncept

OPH – Operativni program varstva pred hrupom

NVO – nevladne organizacije

TGP – toplogredni plini

PM₁₀ – delci premera 10 µm

CNG – stisnjen zemeljski plin

JPP – javni potniški promet

TUS – Trajnostna urbana strategija

P&R – parkiraj in pelji

B&R – kolesari in pelji

KAZALO VSEBINE

1. UVOD	5
2. PREDSTAVITEV UPORABLJENE METODOLOGIJE	5
3. DOSEGANJE STRATEŠKIH IN OPERATIVNIH CILJEV OPVO ZA MOM DO LETA 2016	6
STRATEŠKI CILJ 1: SISTEM CELOVITEGA RAVNANJA Z ODPADKI	6
STRATEŠKI CILJ 2: SISTEM VARNE OSKRBE Z ZDRAVO PITNO VODO	9
STRATEŠKI CILJ 3: VARSTVO ZRAKA, VARSTVO PRED HRUPOM IN PODNEBNE SPREMEMBE	21
STRATEŠKI CILJ 4: TRAJNOSTNO USMERJEN RAZVOJ PROMETA	24
STRATEŠKI CILJ 5: OHRANJANJE NARAVNIH VREDNOT IN ZELENIH POVRŠIN	29
STRATEŠKI CILJ 6: CELOVITO OKOLJSKO INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE	32
5. UGOTOVITVE	34
6. PRIPOROČILA	35

1. UVOD

Mestni svet Mestne občine Maribor je na podlagi 50. člena Zakona o varstvu okolja in v skladu z Resolucijo o Nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012, v letu 2008 sprejel Občinski program varstva okolja (OPVO) za Maribor za obdobje 2008 do 2013 (MUV, 10/08). Izvajanje ukrepov in doseganje ciljev se je ugotavljalo dva krat in sicer v letu 2010, za obdobje 2008 do 2010 in leta 2014 za obdobje 2008 do 2013. V letu 2018 bomo pričeli s pripravo novega OPVO, zato je potrebno pripraviti evalvacijo izvedenih ukrepov do konca leta 2016.

V nadaljevanju je evalvacija strateških in operativnih ciljev ter sistemskih in opreativnih ukrepov OPVO za obdobje od 2008 do 2016.

2. PREDSTAVITEV UPORABLJENE METODOLOGIJE

Za spremljanje doseganja ciljev in ukrepov OPVO za MB so bili uporabljeni zaključni računi za obdobje od 2008 do 2016. V dokumentu je prikazana evalvacija posameznih strateških in operativnih ciljev ter sistemskih in opreativnih ukrepov za celotno obdobje. Realizirani cilji oziroma ukrepi so obarvani zeleno, delno realizirani z oranžno in nerealizirani z rdečo barvo. Ob vsakem cilju ali ukrepu je kratka obrazložitev stanja na zadnji dan v letu 2016.

Končno oceno realizacije ukrepov po posameznem strateškem cilju smo prikazali s **kazalniki**. Le-ti so bili definirani leta 2010 in omogočajo širši pogled na realizacijo OPVO za MOM. Za posamezna področja OPVO so bili razviti od enega do štirje kazalniki (K1 - K4) in ovrednoteni kvalitativno. Te kazalnike smo vrednotili glede na izvedbo do leta 2016.

Pri kazalnikih je upoštevana **končna ocena** realizacije ukrepov 2008 - 2016:

Legenda doseganja kazalnikov

Stopnje

nizka   srednja   visoka

Nizka: če je doseženost ciljev in ukrepov pod 50 %. Kazalnik je obarvan z rdečo barvo.

Srednja: če je doseženost ciljev in ukrepov med 50 % in 75 %. Kazalnik je obarvan z oranžno barvo.

Visoka: če je doseženost ciljev in ukrepov nad 75 %. Kazalnik je obarvan z zeleno barvo.

3. DOSEGANJE STRATEŠKIH IN OPERATIVNIH CILJEV OPVO ZA MOM DO LETA 2016

STRATEŠKI CILJ 1: SISTEM CELOVITEGA RAVNANJA Z ODPADKI

Sistemske ukrepi:

Sistemske ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 1.1. Program gospodarjenja z odpadki na območju MOM	MOM, Snaga	2008	Realizirano.	V mesecu marcu in aprilu 2008 je bil izdelan in na Mestnem svetu potrjen program »Gospodarjenje z odpadki v Mariboru - Program celovitega ravnanja z odpadki«. Bistvena novost programa je bila, da je dopolnjeval sistem celovitega ravnanja z odpadki z uvedbo »termične obdelave« kot pomembne stopnje do končne rešitve vseh frakcij odpadkov.
SU 1.2. Program ravnanja z ločeno zbranimi frakcijami na območju MOM	MOM, Snaga	2009	Realizirano.	Veljavni program ravnanja z ločeno zbranimi frakcijami komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Maribor je bil izdelan v letu 2005 in sprejet na mestnem svetu v začetku 2006.
SU 1.3. Dopolnitve Odloka o ravnanju s komunalnimi odpadki na območju MOM	MOM, Snaga	2008	Realizirano.	Odlok je bil dopolnjen v letu 2011 in v letu 2014 sprejet povsem nov odlok o načinu opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki v Mestni občini Maribor

Operativni cilji

Operativni cilj 1.1.: Dograditev infrastrukture za celovito gospodarjenje z odpadki

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 1.1.1. Priprava potrebnih prostorskih dokumentov na strateški in izvedbeni ravni za realizacijo sprejetih odločitev v zvezi s celovitim gospodarjenjem z odpadki, planska	MOM, Snaga	2009	Realizirano.	V letu 2008 je bil sprejet dopolnjen izvedbeni akt za »kompostarno«, Mestni svet je v letu 2009 sprejel tudi lokacijo za objekt toplotne obdelave odpadkov s sproizvodnjo električne in toplotne energije, za

določitev lokacije za odlagališče odpadkov za izredne razmere, priprava potrebne projektne dokumentacije in pridobitev dovoljenj za gradnjo				katerega se bo izdelal državni prostorski načrt, ko bo znana tehnologija obdelave. Oba projekta sta bila naknadno ustavljena, Mestni svet Mestne občin Maribor je v letu 2016 predčasno zaustavil in zaključil projekt Kompostarna. Na tej lokaciji, znotraj že dograjenih pokrtih prostorov se bo dogradila sortirnica odpadkov. Pridobitev gradbenega dovoljenja se načrtuje v letu 2017.
OCU 1.1.2. Dograditev infrastrukture z namenom usmeriti vsaj 65% nastalih količin odpadkov v postopke pred odstranjevanjem in vsaj 42% le-teh snovno izrabiti do 2011 vključno z nadgradnjo infrastrukture za ločeno zbiranje odpadkov na izvoru	MOM, Snaga	2009	Realizirano.	Sprememba koncepta zaradi postavitve sortirnice.
OCU 1.1.3. Dograditev infrastrukture za masno (MBO) in energetska izrabo preostanka odpadkov tako, da vsebnost skupnega organskega ogljika (TOC) v ostanku odpadkov ne bo presegala 5% do leta 2010 vključno z nadgradnjo infrastrukture za ločevanju odpadkov na izvoru	MOM, Snaga	2012	Ni realizirano.	Opisano pod OCU 1.1.1.

Operativni cilj 1.2.: Sanacija oziroma izvajanje ukrepov po zaprtju odlagališč Pobrežje, Dogoš, Metava, gudrona na Studencih in v Bohovi

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 1.2.1. Izvajanje ukrepov po zaprtju odlagališča nenevarnih odpadkov Pobrežje	MOM, občine CEGOR, Snaga	2013	Realizirano.	Odlaganje odpadkov na odlagališču je bilo zaključeno 29. 2. 2004. Osnovni cilj izvajanja programa sanacije in zapiranja je omejitev škodljivih emisij iz odlagališča ter njegovo varno umiranje po zaprtju. Z dograditvijo odplinjevalne mreže na nastali vrhni površini je omogočeno odvajanje deponijskega plina in uporaba na MPE (mali plinski elektrarni). Z zatesnitvijo površin je preprečeno izhajanje deponijskega plina skozi vrhnje in robne plasti

				odlagališča ter prehajanje zraka v notranjost odlagališča.
OCU 1.2.2. Sanacija odlagališča in izvajanje ukrepov po zaprtju odlagališča nenevarnih odpadkov Dogoše vključno z odškodnino	MOM, občine CEGOR, Snaga	2013	Realizirano.	Na osnovi spremembe Pravilnika o odlaganju odpadkov na ravni države iz marca 2006 smo izkoristili pravno možnost prekategorizacije začasnega skladišča v trajno odlagališče ob izvedbi ustreznih investicijskih vlaganj in s spremembo projekta. Pridobljeno je bilo soglasje MOP in tudi krajanov za izvedbo take spremembe v kombinaciji s trajno sanacijo in spremembo območja v športno rekreativno cono.
OCU 1.2.3. Sanacija odlagališča in izvajanje ukrepov po zaprtju odlagališča nevarnih odpadkov Metava vključno z odškodnino	MOP, MOM, občine CEGOR, Snaga	2013	Delno realizirano.	Odlagališče Metava je zaprto, izvaja se obratovalni monitoring, ki ne izkazuje povišanih vrednosti emisij. Odškodnino so prejeli občani, ki niso bili v tožbi z občino. Sanacija je pristojnosti MOP in ni bila izvedena.
OCU 1.2.4. Sanacija odlagališč gudrona na Studencih in v Bohovi	MOP, MOM	2010	Ni realizirano.	Sanacija gudrona je pristojnosti MOP in ni bila izvedena.
OCU 1.2.5. Sanacija divjih odlagališč (prioritetno na VVO)	MOM, Snaga	Trajna naloga	Delno realizirano.	Sanacija se izvaja na podlagi izdanih inšpekcijskih odločb.

Kazalniki za področje celovitega ravnanja z odpadki:

- K1 – dograjena infrastruktura za celovito ravnanje z odpadki
- K2 – sanirana območja deponij in gramoznic (stara bremena)
- K3 – sistemska rešitev celovitega ravnanja z odpadki

K1	
K2	
K3	

Ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 2:

Analiza kazalnikov na osnovi ocen ciljev in ukrepov kaže, da je največja problematika MOM na področju ravnanja z odpadki pri sanaciji starih bremen (K2). Glede na to, da so le-ta v pristojnosti države pomeni, da nismo bili uspešni pri realizaciji dogovorjenih ukrepov.

STRATEŠKI CILJ 2: SISTEM VARNE OSKRBE Z ZDRAVO PITNO VODO

Sistemske ukrepi :

Sistemske ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 2.1. Odlok o odvajanju in čiščenju odpadnih voda na območju MOM	MOM, Nigrad, Aquasystems	2008	Realizirano.	Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Mestni občini Maribor je bil sprejet v letu 2008 in dopolnjen v letu 2009.
SU 2.2. Dogovor o nameri sodelovanja pri doseganju ciljev okvirne vodne direktive v delu, ki se nanaša na zmanjševanje onesnaženja virov pitne vode med MOM, Ministrstvom za zdravje in MOP	MOP, MZ, MOM	2007 - 2010	Delno realizirano.	Dogovor med MOM, Ministrstvom za zdravje in MOP je bil podpisan leta 2009 in se je nanašal na strokovno in finančno sodelovanje pri izvedbi celovitih multidisciplinarnih ocen vplivov na zdravje in okolje zaradi onesnaženja s kemikalijami iz različnih virov. Cilj dogovora je bil izboljšanje stanja vodnih virov in trajnostno zagotavljanje zadostne količine zdrave pitne vode v skladu z Okvirno vodno direktivo ter predpisi s področja kakovosti pitne vode. Za končno dosego cilja bo predvidoma potrebna tudi sanacija določenih virov onesnaženja in drugi posegi, ki vodijo v izboljšanje stanja.
SU 2.3. Operativni program oskrbe s pitno vodo MOM	MOM, Mariborski vodovod	Po potrebi	Delno realizirano.	Program se sproti novelira.
SU 2.4. Operativni program odvajanja in čiščenja odpadnih voda MOM	MOM, Nigrad, Aquasystems	Po potrebi	Delno realizirano.	Program se sproti novelira. O rezultatih je potrebno poročanje pristojnemu ministrstvu. Pri izvajanju nadzora ugotavljamo več neskladij vezanih na odvajanje in čiščenje odpadnih voda, ki bi lahko imele za posledico onesnaženje podzemnih voda: - Na VVO I in II je nujno vzpostaviti poostren nadzor nad stanjem javnega in internega kanalizacijskega omrežja vključno z nadzorom nad vzdrževanjem lovilcev olj v teh omrežjih in sistemih priprave vode pred ponikanjem.

				<ul style="list-style-type: none"> - Nujnost opredelitve evidence in nadzora obratovanja podzemnih in nadzemnih cistern za naftne derivate in nevarne snovi na vseh varovanih območjih. Cisterne ta trenutek predstavljajo največjo potencialno nevarnost za kakovost podtalnice. - Redno sonaravno vzdrževanje vodnogospodarskih objektov (ponikalnikov, korita potokov) tako, da omogočajo nemoten odtok vode in ohranitev ponikalne sposobnosti in da kvaliteta vode v njih ne ogroža zalog pitne vode. - Izvajanja ukrepov sanacije kritičnih točk na varovanih območjih (gudron, odkup objektov ob Vinarskem potoku).
SU 2.5. Uredba o vodovarstvenih območjih (VVO) za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja	MOP, MOM, ostale občine	2013	Realizirano.	Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja je bila, po usklajevanjih z občinami na katerih ležijo vodovarstvena območja, sprejeta v letu 2007 (Ur. l. RS, št. 24/2007, dopolnitve št. 32/2011, št. 22/2013 in 79/2015) in o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobropa (Ur. l. RS, št. 72/06). Za dosledno izvajanje navedene uredbe pa bi bil potreben večji nadzor.
SU 2.6. Nadgradnja Turistične strategije MOM s poudarkom na načelih trajnostnega in odgovornega razvoja turizma, še posebej na vodovarstvenih območjih	MOM, Zavod za turizem, NVO, ostale občine	2009	Realizirano.	V letu 2009 je Zavod za turizem pričel z izvajanjem oz. oblikovanjem nove strategije razvoja turizma na temelju načel trajnosti. V januarju 2011 so pričeli s predstavitvami Strategije razvoja turizma turistične destinacije Maribor - Pohorje 2010 - 2020.

Operativni cilji:

Operativni cilj 2.1.: Dograditev infrastrukture za varno oskrbo s pitno vodo

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 2.1.1. Priprava potrebnih prostorskih dokumentov na strateški in izvedbeni ravni za realizacijo sprejetih odločitev v zvezi z varno oskrbo z zdravo pitno vodo, priprava potrebne projektne dokumentacije in pridobitev dovoljenj za gradnjo	MOM, Mariborski vodovod	2008 - 2010	Delno realizirano	Izdelan je projekt Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo, kateri obravnava celovito oskrbo s pitno vodo SV dela Slovenije tako iz vidika zagotavljanja zadostnih in varnih dolgoročno potrebnih količin pitne vode za vseh 17 občin, kot tudi iz vidika sanacije stanja in razvoja primarnega vodovodnega omrežja. Na strateški ravni je v pripravi OPN, ki bo povzel rešitve veljavnega prostorskega planskega akta, ki so ustrezne, oz. druge sprejete odločitve v zvezi z varno oskrbo z zdravo pitno vodo. Na izvedbeni ravni se pripravljajo podrobni prostorski načrti (v nadaljevanju OPPN). Pripraviti je potrebno vso prostorsko in projektno dokumentacijo ter odkup zemljišč za razširitev Vrbanskega platoja, kot rezervnega vodnega vira in za izgradnjo II. faze aktivne zaščite.
OCU 2.1.2. Investicije in investicijsko vzdrževanje vodovodnega omrežja	MOM, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Ni realizirano	Izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja zagotavlja ustrezen komunalni standard in istočano prijaznejši odnos do okolja zaradi zmanjšanja izgub v omrežju ter varčevanje z vodnimi viri in energijo. Posodabljanje in sprotno vzdrževanje črpališč in omrežja ni zadovoljivo, namensko zbrana sredstva - omrežnino lokalne skupnosti v celoti ne namenjajo za investicije in investicijsko vzdrževanje črpališč in vodovodnega omrežja. Od leta 2010 se znižujejo investicijska sredstva, posledica je slabšanje stanja vodooskrbnih objektov in prihaja do porasta odstotka neskladnih vzorcev, večanja prelomov v omrežju in

				<p>posledično do višanja procenta izgub pitne vode v omrežju.</p> <p>Potrebno bi bilo več sredstev nameniti raziskavam novih vodnih virov. Nujna je celotna analiza kakovosti omrežja. Potrebno je posodobiti sanacijske programe. Sanacija mora potekati sočasno z ostalim komunalnim opremljanjem. Upoštevati je potrebno načelo najboljše razpoložljive tehnologije. Pripraviti strategijo trajnostnega varovanja vodnih virov, v primerih raznih pritiskov v zvezi z izgradnjo novih industrijskih con. Nujno potrebno je zagotoviti sredstva za ohranjanje funkcionalnosti, nemoteno obratovanje in varovanje vodo oskrbe z nadzorom in avtomatizacijo. Za zagotovitev trajnostne vodooskrbe je nujna razširitev Vrbankega platoja, kot rezervnega vodnega vira in izgradnja II. faze aktivne zaščite.</p>
OCU 2.1.3. Sanacija vodooskrbnega omrežja z namenom zmanjšanja deleža izgub pitne vode do 20 % in ukinitvev preventivne dezinfekcije na celotnem območju MOM	MOM, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Ni realizirano.	<p>Pri investicijah v omrežje so cilji znižanje izgub vode do leta 2020 na 20 % in do leta 2030 na 15 % ter zmanjšanje neskladnih vzorcev pitne vode. Zaradi zmanjševanja vlaganja sredstev v omrežje, se izgube v omrežju postopno povečujejo in so v letu 2016 znašale 28 %. Prav tako se vstrajno večja odstotek neskladnih vzorcev iz 1,9 % v letu 2010 na 5,5 % v letu 2016.</p>
OCU 2.1.4. Izvedba projekta ureditve SV Slovenije s pitno vodo	MOM, okoliške občine, MOP, EU	2013	Delno realizirano.	<p>Realizacija projektov se izvaja s pomočjo nepovratnih sredstev sofinanciranja RS in kohezije iz evropskih skladov. Prva faza projekta je izvedena.</p>
OCU 2.1.5. Načrt postavitve tabel za označevanje VVO	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod	2008	Realizirano.	<p>V letu 2009 je bilo izvedeno zbiranje ponudb in izbran izvajalec. Za izdelavo dokumentacije so bila zagotovljena finančna sredstva s strani vseh občin (17). Dokumentacija je bila izdelana v letu 2010.</p>

OCU 2.1.6. Postavitve tabel za označevanje VVO	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod	2009	Realizirano.	Skladno z 22. členom Uredbe o oskrbi s pitno vodo mora upravljavec zagotoviti označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje ukrepov varstva vodnega vira pitne vode v skladu s predpisi, ki urejajo vodovarstvena območja. Označitev je bila za celotno območje, za javno oskrbo s pitno vodo koriščenih vodnih virov, izvedena v letu 2013.«
OCU 2.1.7. Nadomestila za izpad dohodka na VVO	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Delno realizirano.	Glede na določila Uredbe o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Ur. l. RS, št. 5/10 in 102/10) in določila Uredbe o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Ur. l. RS, št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15 in 77/16) nadomestila za zmanjšanje dohodka izplačuje upravljavec vodovodnega sistema iz sredstev, ki so vključena v ceno vode (omrežnine). Izračun višine nadomestil se vrši na državni ravni na več različnih institucijah, kar pa zadeva sistemsko ni ustrezno rešena izplačila občasno niso izplačana v zakonsko določenem roku.
OCU 2.1.8. Izgradnja kanalizacije in malih čistilnih naprav - Miklavž, Hoče, Duplek, Maribor	MOM, Nigrad, okoliške občine	2008 - 2013	Delno realizirano.	Izgradnja še poteka – v Miklavžu je realizirano v letu 2015, Duplek – 50 %, Maribor 90 % realizacija. Glede na kakovost (starost) kanalizacijskega sistema v samem mestnem središču bi bilo potrebno razmišljati o celotni sanaciji. Na odsekih, kjer izgradnja javne kanalizacije ni možna, bo iz strani MOM in Nigrada potrebne več tehnične podpore občanom za ureditev malih čistilnih naprav. Ta segmet ni pokrit in ga je potrebno še doreči.
OCU 2.1.9. Tekoče vzdrževanje in rekonstrukcija kanalizacijskega omrežja (prioritetno na vodovarstvenih območjih)	Nigrad	Trajna naloga	Ni realizirano	Vzdrževanje kanalizacijskega sistema poteka glede na razpoložljiva proračunska sredstva prepočasi in brez upoštevanja prioritet na VVO. Glede na rezultate imisijskega monitoringa je trend naraščanja

				nitratov v samem mestne središču, kar nakazuje na nujnost sanacije kanalizacijskega sistema.
--	--	--	--	--

Operativni cilj 2.2.: Dograditev infrastrukture za izvedbo imisijskega in hidrološkega monitoringa potokov in podtalnice

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 2.2.1. Novelirati informacijski sistem varstva okolja s poudarkom na stanju kvalitete tal, potokov in podtalnice, potencialnih onesnaževalcev na VVO ter spremljanju učinkov podnebnih sprememb	MOM, Mariborski vodovod, ostale občine	2010 2013	Delno realizirano.	V letih 2008 in 2009 je bila izvedena temeljita vsebinska preureditev spletne strani takratnega Sektorja za varstvo okolja in ohranjanja narave v okviru občinske spletne strani, v letu 2010 pa je zaživela tudi v novi podobi (www.maribor.si/okolje). Cilj je zagotavljanje transparentnosti delovanja službe in dostop do podatkov o okolju. V letu 2013 je v okviru MUVOON prišlo do ponovnega preoblikovanja strani in do spremembe izvajalca, ki je urejal spletno stran. Ob tej spremembi ni prišlo do prenosa vsebin s podatki o stanju kvalitete tal, podzemnih in površinskih voda.
OCU 2.2.2. Pripraviti karte ranljivosti in ogroženosti vodonosnika Dravske kotline	MOM, Mariborski vodovod, okoliške občine	2010	Delno realizirano.	Karte ranljivosti so izdelane v okviru projekta: «Pilotni program ukrepov za zmanjšanje onesnaženja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v Mariborski regiji oskrbe s pitno vodo» (na kratko projekt Drava II), od 2007 do 2010 in v okviru naloge: «Izdelava kart podzemnih voda vodonosnikov Selnica - Ruše, Vrbanski plato in Severni del Dravskega polja» v letu 2011, dopolnitev hidrološke baze vodonosnikov v letu 2012 in 2013 ter naloge: »Vpliv podnebnih sprememb na hidrološko stanje vodnih virov na območju javne oskrbe z vodo Mariborskega vodovoda« v letih 2015 in 2016. Naloga spremljanja podnebnih sprememb je trajna naloga.
OCU 2.2.3. Vzpostaviti vodno bilanco in načrt upravljanja z vodnimi viri	MOM, Mariborski	2010	Delno realizirano.	Osnovno ogrodje Načrta varne oskrbe s pitno vodo je bilo izdelano projektu Drava II. Nadaljnje aktivnosti

	vodovod, okoliške občine, MOP			v zvezi s tem niso bile izpeljane.
OCU 2.2.4. Izdelati načrt imisijskega in hidrološkega monitoringa podtalnice, tal in potokov	MOM, Mariborski vodovod, okoliške občine	2011	Realizirano.	Izdelano v okviru Pilotnega projekta Drava II.
OCU 2.2.5. Izdelava prostorske in projektne dokumentacije za infrastrukturo za izvedbo imisijskega in hidrološkega monitoringa	MOM, MOP, Mariborski vodovod, okoliške občine	2012	Delno realizirano.	Sloj piezometrov je integriran v sloj gospodarske javne infrastrukture v geografskem informacijskem sistemu (GIS) MOM enako, kot je pri vodovodnem sistemu. V OPN se bodo piezometri na karto infrastrukture vnesli kot točkovni objekti.
OCU 2.2.6. Dograditev infrastrukture za izvedbo imisijskega in hidrološkega monitoringa (piezometri, lizimetri in merilna mesta na potokih)	MOM, Mariborski vodovod, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano	Reprezentativna merilna in vzorčevalna mesta tal podzemnih in površinskih voda za izvajanje imisijskega monitoringa so opredeljena v Pilotnem projektu Drava II. V letu 2010 je bil pripravljen spisek piezometrov in vključen v podatkovno bazo GIS. Mariborski vodovod opremlja piezometre z daljinskimi čitalci nivoja in temperature podzemne vode preko GSM omrežja. Podatki se zbirajo v podatkovni bazi Mariborskega vodovoda in v poročilih imisijskega monitoringa. Dodatna mesta na potokih še niso bila realizirana.

Operativni cilj 2.3.: Pilotni program ukrepov za zmanjšanje onesnaženja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v mariborski regiji oskrbe s pitno vodo za obdobje 2007 do 2010 (v nadaljevanju: Pilotni projekt Drava II)

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 2.3.1. Izvajanje pilotnega programa ukrepov za zmanjšanje onesnaženja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v mariborski regiji oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2007 do 2010	MOM, MOP, MZ, Mariborski vodovod, okoliške	2008 2009 - 2013	Realizirano.	Pilotni projekt Drava II je bil zaključen v marcu 2011. Sofinanciralo ga je Ministrstvo za zdravje, MOM in še 13 občin, ki se oskrbujejo s pitno vodo iz sistema mariborskega vodovoda. Projekt sta strokovno podpirala Ministrstvo za okolje in prostor in

	občine			Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Rezultati izvajanja pilotnega programa so izhodišče za izboljšanje razmer v praksi.
OCU 2.3.2. Multidisciplinarno vrednotenje rezultatov Pilotnega programa ukrepov za zmanjšanje onesnaženja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v mariborski regiji oskrbe s pitno vodo za obdobje 2007 – 2010	MOM, MOP, MZ, Mariborski vodovod, okoliške občine	2011	Realizirano.	Realizirano v okviru Pilotnega projekta Drava II.
OCU 2.3.3. Ustrezno prostorsko načrtovanje predvsem na ožjem in širšem VVO ter preprečevanje spreminjanja namembnosti zemljišč iz nestavnih v stavbna na ožjem VVO	MOM, Mariborski vodovod, ostale občine, MOP	Trajna naloga	Delno realizirano	V skladu z Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja (Ur. l. RS, št. 24/07) in Uredbo o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobrava (Ur. l. RS, št. 72/06) gradnja v najožjem VVO ni dovoljena, v ožjem in širšem območju pa se s prostorskimi akti načrtujejo gradnje v skladu z Uredbama.
OCU 2.3.4. Spremljanje vplivov in posledic podnebnih sprememb na količino in kvaliteto podtalnic Dravske kotline	MOM, MOP, Mariborski vodovod, ostale občine	Trajna naloga.	Delno realizirano.	Naloga je trajna. Dopolnjuje se podatkovna baza o hidroloških razmerah na Dravskem polju in s tem povezanimi spremembami v kvaliteti podzemnih voda. Rezultati raziskav hidrološkega in meteorološkega monitoringa na območju lizimetra Tezno prispevajo k razumevanju razmer v širšem območju vodnih virov namenjenih oskrbi s pitno vodo.
OCU 2.3.5. Strokovne podlage za izdelavo analize tveganj glede varne oskrbe s pitno vodo za ključna onesnaževala in ukrepe v primeru nesreč	MOM, okoliške občine, MOP, MZ, MK, MP, Mariborski vodovod	2010	Ni realizirano.	Mariborski vodovod je za obvladovanje oskrbe s pitno vodo v primeru nesreč izdelal, uskladiel z drugimi udeleženci v prostoru in verificiral »Načrt delovanja v izrednih razmerah«. Od operativnih ciljev se je naprej pričel izvajati Pilotni projekt Drava II, katerega rezultati in ugotovitve so podlaga za izvedbo nekaterih ukrepov za doseg operativnih ciljev. Potrebno pa bi bilo pripraviti strategijo trajnostnega varovanja vodnih virov, v

				primerih raznih pritiskov v zvezi z izgradnjo novih industrijskih con. Za zagotovitev trajnostne vodooskrbe je nujna razširitev Vrbanškega platoja, kot rezervnega vodnega vira in izgradnja II. faze aktivne zaščite.
--	--	--	--	--

Operativni cilj 2.4.: Zagotavljanje dobrega kemijskega in količinskega stanja podzemne vode kot vira pitne vode

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 2.4.1. Zmanjševanje vplivov kmetijstva na kvaliteto in količino voda, ter kvaliteto tal z izobraževanjem kmetov in prestrukturiranjem kmetij v ekološko pridelavo	MOM, MK, MZ, MOP, okoliške občine, nevladne organizacije, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Delno realizirano.	V okviru izvajanja projekta Drava II in naloge: »Izvajanje imisijskega monitoringa tal, podzemnih in površinskih voda na vodovarstvenem območju črpališč Mariborskega vodovoda«, ki se izvaja kontinuirno od leta 2001, poteka izobraževanje kmetov v zvezi s dopustnim vnašanjem gnojil in fitofarmaceutskih sredstev na kmetijske površine . Zaradi trenda zviševanja vrednosti nitratov na VVO in pojava novih sredstev za varstvo rastlin je je izvajanje monitoringa in izobraževanje kmetov trajna naloga.
OCU 2.4.2. Prilagajanje na podnebne spremembe preko ustreznega izbora poljščin in drugih kmetijskih kultur ter zimsko ozelenjevanje ožjega VVO	MOM, Mariborski vodovod, MK, MOP, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano.	V okviru evropskega projekta:« Alp-Water-Scarce, Strategija upravljanja z vodnimi viri za preprečevanje pomanjkanja vode na območju Alp«, pri katerem je MOM sodelovala z projektnim partnerjem Kmetijsko gozdarskim zavodom Maribor, so bila izdelana priporočila za ravnanje primeru pomanjkanja vode. Izdelani so bili hidrološki modeli in napoved namakanja iz dejanskih potreb rastlin po vodi. S pomočjo rabe pilotnih parcel in poskusnih polj so bile predlagane nove kmetijske tehnologije, optimalna rabe vode in nove kmetijske kulture in vrste, ki so manjši porabniki vode. MOM bo še naprej spremljala obravnavano problematiko in sodelovala pri projektih prilagajanja kmetijske dejavnosti na podnebne

				spremembe.
OCU 2.4.3. Zmanjšati vpliv poselitve in drugih urbanih dejavnosti na kvaliteto podtalnice	MOM, Mariborski vodovod, MOP, okoliške občine, MI	Trajna naloga	Delno realizirano.	Se tekoče izvaja z obvladovanjem urejanja prostora. Problem je predvsem v obvladovanju posegov v podtalnico zaradi koriščenja njene energije, obvladovanju stanja infrastrukture za odvajanje odpadnih in površinskih voda ter kritičnih že evidentiranih obremenitev okolja.
OCU 2.4.4. Zmanjšati vpliv prometa s sanacijo obstoječe cestne in železniške infrastrukture ter okoljsko primerno umestitvijo nove prometne infrastrukture	MOM, Mariborski vodovod, MP, MOP, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano.	Dosledno uveljavljanje pri gradnji nove cestne in železniške infrastrukture.
OCU 2.4.5. Izdelava strokovnih podlag za uvajanje ekoremediacij kot preventivno varstvo podzemne vode, tal in potokov na VVO	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod, MOP, MK, NVO	2010	Ni realizirano.	V okviru dosedanje analize je opredeljena možnost uporabe ekoremediacij za obvladovanje varnosti vodnih virov in kakovosti pitne vode na manjših vodnih virih z večjo izpostavljenostjo površinskim vodam vodonosnikov v dobro prepustnih zemljinah s slabšo krovno zaščito nad prosto gladino podtalnice. Prav tako je raba te metode ključna kot vodilo za obvladovanje prostora na vseh območjih zaščite vodnih virov.
OCU 2.4.6. Postopno odkupovanje zemljišč v ožjih VVO	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Ni realizirano	Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se odkupovanje zemljišč od leta 2012 ne izvaja.
OCU 2.4.7. Vzpostaviti monitoring rastlinskih hranil, fitofarmaceutskih sredstev in drugih onesnaževal v tleh na VVO	MOM, okoliške občine, MK, Mariborski vodovod	Trajna naloga	Realizirano.	Imisijski monitoring rastlinskih hranil v tleh in fitofarmaceutskih sredstev se kontinuirno izvaja vse od leta 2001.
OCU 2.4.8. Vzpostaviti kataster greznic na VVO	MOM, ostale občine,	2009	Realizirano.	Gospodarska javna služba odvajanja odpadnih voda Nigrad je v okviru svoje dejavnosti izvaja reden

	Nigrad			nadzor in praznenje greznic. Na odsekih kjer izgradnja javne kanalizacije ni možna bo iz strani MOM in Nigrada potrebne več tehnične podpore občanom za ureditev malih čistilnih naprav. Ta segmet ni pokrit in ga je potrebno še doreči.
OCU 2.4.9. Vzpostaviti nadomestni Bohovski ponikalnik ter upravljanje z novim ponikalnikom – gramoznica Hoče kot vodnogospodarskim objektom	DARS, MP, MOP, MOM, Mariborski vodovod	2009	Ni realizirano.	MOM pri nadaljnjih aktivnostih ni bila vključena pri postopkih možnosti realiziranja te problematike.
OCU 2.4.10. Analiza vplivov pitne vode na zdravstveno stanje prebivalcev in ocena zdravstvenega tveganja	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod, MZ, MOP	Trajna naloga	Ni realizirano.	Z začetnimi aktivnostmi projekta: »Okolje in zdravje prebivalcev MOM - razvoj informacijskega sistema za spremljanje zdravstveno - okoljskih podatkov in kazalcev« smo pričeli v letu 2012 in je bil predlagan kot regijski razvojni projekt v letu 2014. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev projekta nismo nadaljevali.
OCU 2.4.11. Odkup zemljišč na VVO in v prostorskih izvedbenih aktih, predvsem za VVO 1 in VVO 2, prioriteto upoštevati načela zaščite podzemne vode kot vira pitne vode z namenom znižati delež neskladnih vzorcev na omrežju iz dosedanjih 7,8 % na 2 %	MOM, okoliške občine, Mariborski vodovod, MZ, MOP	Trajna naloga	Ni realizirano.	Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se je utečen postopek odkupa zemljišč v letu 2012 prekinil.

Kazalniki za področje sistema varne oskrbe z zdravo pitno vodo:

K1 – doseženo izboljšanje stanja podzemnih voda

K2 – nadgrajena infrastruktura za varno oskrbo z zdravo pitno vodo

K3 – zmanjšani pritiski na vodne vire

K4 – preventivno varovanje vodnih virov

K1	
K2	
K3	
K4	

Celovita ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 2:

Glede na realizacijo smo delno dosegli izboljšanje stanja podzemnih voda, zmanjšanje pritiskov na vodne vire in preventivno varovanje vodnih virov. Nismo pa bili uspešni pri nadgradnji infrastrukture za varno oskrbo z zdravo pitno vodo.

STRATEŠKI CILJ 3: VARSTVO ZRAKA, VARSTVO PRED HRUPOM IN PODNEBNE SPREMEMBE

Sistemske ukrepi :

Sistemske ukrepi	Predlog nosilcev in partnerjev	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 3.1. Izdelava operativnega programa za zmanjšanje delcev v zraku	MOM	2008	Realizirano	Odlok o načrtu za kakovost zraka za Maribor je sprejela Vlada RS v letu 2013. Program ukrepov je bil sprejet v letu 2014.
SU 3.2. Energetski koncept s poudarkom na zmanjšanju rabe energije in povečanju rabe energije iz obnovljivih virov ter priprava akcijskih načrtov	MOM, MOP, NVO	Trajna naloga	Realizirano	Lokalni energetski koncept (LEK) je bil sprejet v letu 2009, njegova novelacija pa v letu 2017. LEK vsebuje tudi akcijski načrt, ki vključuje 35 ukrepov razporejenih v 7 strateških področjih delovanja.
SU 3.3. Strateška karta hrupa	MOM, MOP	2009 - 2012	Realizirano	Strateška karta hrupa za Maribor je bila izdelana v letu 2013.
SU 3.4. Operativni program varstva pred hrupom (OPH)	MOM, MOP	2013	Ni realizirano	OPH pripravi pristojno ministrstvo v sodelovanju z občino. Ukrep bo realiziran v letu 2017.
SU 3.5 Določitev lokacij prireditvenih prostorov	MOM	2009	Ni realizirano	Prireditveni prostori bodo opredeljeni v novem Občinskem prostorskem načrtu.
SU 3.6. Načrt prehoda na energetsko učinkovito javno razsvetljavo, skladno z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja	MOM, upravljalci javne razsvetljave	2009	Ni realizirano	Načrt se je pripravil, vendar se ne izvaja.

Operativni cilji:

Operativni cilj 3.1.: Nadgraditi imisijski monitoring kvalitete zraka in stanja podnebnih sprememb

Operativni ukrepi:	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 3.1.1. Izdelava načrta imisijskega monitoringa zraka in podnebnih sprememb ter njegova vzpostavitev	MOM, MOP	2009	Delno realizirano.	Načrt imisijskega monitoringa je izdelan in se izvaja. Načrt za izvajanje meritev podnebnih sprememb ni izdelan.

OCU 3.1.2. Vzpostavitev infrastrukture za izvedbo imisijskega monitoringa zraka in podnebnih sprememb	MOM, okoliške občine, MOP	Trajna naloga	Delno realizirano.	Infrastruktura za meritve kakovosti zunanega zraka je vzpostavljena. Podatki se uporabljajo tudi kot podlaga za ugotavljanje posledic podnebnih sprememb.
OCU 3.1.3. Izdelava katastra virov emisij snovi v zrak (promet, kurišča, tehnološki procesi)			Delno realizirano.	Za leto 2010 in 2015 je bil izdelan kataster emisij v zrak iz prometa. V letu 2012 je bil izdelan kataster kurišč brez izračuna emisij v zrak.
OCU 3.1.4. Vzpostavitev informacijskega sistema kvalitete zraka, stanja podnebnih sprememb in virov emisij TGP	MOM, MOP	2010 - 2013	Delno realizirano.	Informacijski sistem s podatki o kvaliteti zraka je vzpostavljen s kontinuirnim prikazom podatkov za merilna mesta Center, Vrbanški plato in Pohorje.
OCU 3.1.5. Izvajanje monitoringa	MOM, MOP	Trajna naloga	Realizirano.	Meritve imisijskega monitoringa zraka se redno izvajajo. V letu 2016 se je vzpostavilo dodatno merilno mesto za delce PM ₁₀ .

Operativni cilj 3.2.: Zniževanje obremenitve s hrupom na preobremenjenih območjih, identifikacija in varovanje mirnih območij na prostem

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 3.4.1. Vzpostavitev katastra virov hrupa in vzpostavitev spletne aplikacije za prikazovanje podatkov o obremenitvah s hrupom na območju MOM	MOM, upravljavci virov hrupa	2009 - 2010	Delno realizirano.	Kataster virov hrupa je zajet v strateški karti hrupa (ceste, železnice, industrija). Spletna aplikacija za prikazovanje podatkov o obremenitvah s hrupom še ni izvedena.
OCU 3.4.2. Izdelava strokovnih podlag za strateško karto hrupa	MOM, MOP	2009 - 2012	Realizirano.	Strateška karta hrupa je bila izdelana v letu 2013.
OCU 3.4.3. Izdelava strokovnih podlag za operativni program varstva pred hrupom	MOM, MOP	2010 - 2013	Ni realizirano.	Predvidoma bo MOP pripravilo OPH v letu 2017.
OCU 3.4.4. Vključevanje varstva pred hrupom v vse faze prostorskega načrtovanja	MOM	Trajna naloga	Realizirano.	Področje varstva pred hrupom je vključeno v prostorske akte, tudi v novi OPN. Upošteva se tudi pri izdelavi smernic za OPPN in druge akte.
OCU 3.4.5. Zmanjševanje obremenitve s hrupom na preobremenjenih območjih	MOM, upravljavci virov hrupa	Trajna naloga	Delno realizirano.	Upravjalci virov hrupa (državne ceste in železnice) imajo izdelane operativne programe za zmanjševanje emisij hrupa.

Kazalniki za področje varstvo zraka, varstvo pred hrupom in podnebne spremembe so:

K1 – pripravljene sistemski ukrepi

K2 – nadgrajeni imisijski monitornigi za spremljanje podnebnih sprememb

K3 – znižane obremenitve s hrupom

K1	
K2	
K3	

Celovita ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 3:

Strateški in operativni cilji, ki podpirajo izbrane kazalnike, so bili delno realizirani. Pri sistemskih ukrepih so bili ukrepi za področje varstva zraka izvedeni, slabše je pri področju varstva pred hrupom. Imisijski monitoring za spremljanje podnebnih sprememb je bil le delno nadgrajen.

STRATEŠKI CILJ 4: TRAJNOSTNO USMERJEN RAZVOJ PROMETA

Sistemske ukrepi:

Sistemske ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 4.1. Uvedba sistema za stalno spremljanje stanja prometa, ki bo zagotavljal vse potrebne kazalce za spremljanje učinkovitosti ukrepov	MOM, MP, MOP	2008	Delno realizirano	Video nadzor v križiščih s štetjem prometa za spremljanje prometnih tokov in obremenitev.
SU 4.2. Izdelava analitične prometne študije	MOM, MP, MOP	2008	Realizirano.	Prvi del prometne študije je bil izdelan v letu 2010. V 2016 izdelana druga faza prometne študije.
SU 4.3. Izdelava prometne politike in prometne strategije MOM s poudarkom na vzpostavljanju načel trajnostne mobilnosti	MOM, MP, MOP, okoliške občine, NVO	2008	Realizirano.	MS MOM je v letu 2016 sprejel Celostno prometno strategijo mesta Maribor z naborom ukrepov in projektov s področja trajnostne mobilnosti.
SU 4.4. Izdelava strokovnih podlag za urejanje javnega prometa in kolesarjenja na medobčinskem nivoju	MOM, MOP, okoliške občine, NVO	2009	Delno realizirano.	Dravska kolesarska pot. Vzpostavitev integrirane vozovnice s strani države.
SU 4.5. Vključitev eksperta za javni prevoz, kolesarski promet in pešačenje Sektor za komunalo in promet MOM	MOM	2008	Delno realizirano.	Se delno izvaja v okviru Mobilnostnega centra Maribor.
SU 4.6. Sistemska podpora za zagotavljanje somodalnosti med različnimi načini skupinskega prevoza in različnimi načini osebnega prevoza	MOM, MP, MOP	2009	Delno realizirano.	Somodalnost med železnico in avtobusom. Vzpostavitev sistema hranjanja koles po sistemu Bike & Ride (kolesodvor na železniški postaji).
SU 4.7. Zmanjševanje emisij škodljivih snovi, ki jih v mestu povzročajo gospodarska vozila	MOM, MP	2009	Delno realizirano.	Se izvaja v okviru projekta RESOLVE. Javno podjetje za ravnanje z odpadki v središču mesta uporablja električno vozilo in vozilo na CNG. Izvajalec JMPP za prevoz potnikov v središču mesta uporablja vozila na CNG.
SU 4.8. Zmanjšanje hitrosti – vzpostavitev modela 30/50 v mestu	MOM, MP	Trajna naloga	Delno realizirano.	V letu 2015 uvedena cona 30 v središču mesta.
SU 4.9. Izvedba projekta Added Value	MOM, EU	2008 - 2010	Realizirano.	Projekt se je zaključil leta 2010.

Operativni cilji:

Operativni cilj 4.1.: Povečanje deleža javnega prevoza na 25% vseh poti v mestu

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 4.1.1. Prilagoditi omrežje javnega prometa poselitvenim značilnostim ob upoštevanju medobčinskih značilnosti (analiza in optimizacija omrežja)	MOM, okoliške občine, ponudniki JPP	2008	Delno realizirano.	Z integrirano vozovnico je to delno vzpostavljeno.
OCU 4.1.2. Povečati kakovost JPP z večjo frekvenco prevozov, boljšo dostopnostjo in modernejšimi vozili (tudi manjše emisije)	MOM, okoliške občine, ponudniki JPP	Trajna naloga	Realizirano.	V preteklih letih je MOM is sofinanciranjem iz sredstev Eko sklada kupila 21 novih avtobusov EURO 6.
OCU 4.1.3. Uvedba sistema P&R ob pomembnejših vpadnicah v mesto	MOM, okoliške občine, MP	2009	Ni realizirano.	Izvedba P&R in B&R sistemov je predvidena v okviru TUS.
OCU 4.1.4. Uvedba dinamičnega informacijskega potovalnega sistema (obveščanje o voznih redih v realnem času; na postajah JPP, na spletu)	MOM, MOM, okoliške občine, ponudniki JPP	2010	Realizirano.	Večina pomembnejših avtobusnih postajališč v mestu (24) je opremljena s sistemom RTPI (real time passenger information).
OCU 4.1.5. Izboljševanje mobilnosti vozil JPP s prilagajanjem cestne infrastrukture (s prilagajanjem talne signalizacije, z uvajanjem dodatnega voznega pasu za javni promet pri novih cestah in rekonstrukcijah, z uvajanjem »pametne« svetlobne signalizacije)	MOM, okoliške občine, MP	Trajna naloga	Realizirano.	Se izvaja glede na razpoložljiva finančna sredstva in prostorske možnosti.
OCU 4.1.6. Nadgradnja mehanizmov sofinanciranja JPP s strani MOM	MOM, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano.	Za sofinanciranje JPP s strani MOM so vsako leto predvidena namenska sredstva.

Operativni cilj 4.2.: Povečanje deleža kolesarjenja na 25% vseh poti v mestu

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 4.2.1. Izdelava karte kolesarskih povezav	MOM, NVO, okoliške občine	2008	Realizirano.	V okviru projekta Added Value je bila izdelana karta kolesarskih povezav za mesto in okolico v tiskani verziji in kot obcestna tabla.
OCU 4.2.2. Izdelava interaktivnega spletnega	MOM, NVO, FG	2008	Realizirano.	Beleženje ovir je možno na spletni strani

informativnega sistema za beleženje in odpravljanje ovir na kolesarskih povezavah	UM, okoliške občine			Mariborske kolesarske mreže in http://mkm.kolesarij.org/poročaj/ https://izboljsajmo.maribor.si/ .
OCU 4.2.3. Izpopolnjevanje kolesarskih povezav z izboljšavami in širitvijo omrežja (2 km letno)	MOM, okoliške občine, MP, MOP	Trajna naloga	Realizirano.	Naloga se letno nadgrajuje. Izvedba kolesarskih povezav in B&R sistemov je predvidena v okviru TUS.
OCU 4.2.4. Postavitev parkirišč za kolesa in varovanih prostorov namenjenih hrambi za kolesa predvsem na večjih postajah JPP	MOM, okoliške občine, MP, MOP	2010	Delno realizirano.	V letu 2015 je bil na železniški postaji odprt Kolesodvor.
OCU 4.2.5. Vzpostavitev sistema javnih koles za brezplačno uporabo v mestu	MOM, okoliške občine	2008 - 2010	Delno realizirano.	Nov sistem za 15 postajališč javnih koles (150 koles) je v pripravi.
OCU 4.2.6. V enosmernih ulicah prometno-tehnično omogočiti vožnjo kolesarjev v obeh smereh in zagotoviti možnost kolesarjenja v obeh smereh ob štiri pasovnicah na eni strani ceste.	MOM	Trajna naloga	Delno realizirano.	V mestu je že nekaj enosmernih cest, kjer imajo kolesarji prednost.
OCU 4.2.7. Prikaz in obnavljanje karte kolesarskih povezav na javnih mestih (vključno MOM spletni portal)	MOM, okoliške občine	2009	Realizirano.	Postavitev informativnih tabel s kolesarskimi povezavami na vstopnih mestih v mesto, v središču mesta (Info center), spletna stran MOM http://www.maribor.si/povezava.aspx?pid=4002 in Zavoda za turizem https://maribor-pohorje.si/kolesarske-karte-in-brosure/bike-maribor.aspx . Brošure s kolesarskimi povezavami so dostopne v Info centru in Mobilnostnem centru Maribor.
OCU 4.2.8. Predstavitev prednosti kolesarjenja v medijih in na javnih mestih (vključno MOM spletni portal)	MOM, NVO, okoliške občine	Trajna naloga	Realizirano.	Informiranje javnosti o trajnosti mobilnosti ter popularizacija kolesarjenja sta redna naloga MUVOON. Izvaja se skozi vse leto ob okoljskih dnevih s poudarkom na Evropskem tednu mobilnosti in drugih aktivnostih. Ob takšnih priložnostih se pripravijo informacije za medije.
OCU 4.2.9. Učenje vožnje po mestu in atraktivna tekmovanja v spretnostnih vožnjah s kolesi	MOM, NVO, MP	Trajna naloga	Realizirano.	Vsako leto SPVCP izvaja kolesarjenje po mestu osnovnošolce, ki so opravili izpit. Za kolesarje, ki so bolj veščji pa različna tekmovanja v spretnostni vožnji.

Operativni cilj 4.3.: Povečanje deleža pešačenja na 25% vseh poti v mestu

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 4.3.1. Analiza poti za pešce in izdelava karte pešaških poti	MOM, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano.	Izvedene so bile taktilne oznake in zemljevid za invalide.
OCU 4.3.2. Odpravljanje ovir (predvsem na lokacijah, kjer je kolesarska pot umeščena na pločnik in tako zoža prehod pešcem) in optimizacija pešaških poti	MOM, okoliške občine	Trajna naloga	Delno realizirano	Se redno izvaja.
OCU 4.3.3. Premeščanje kolesarskih poti s pločnikov na cestišča	MOM, okoliške občine	Trajna naloga	Realizirano.	Se izvaja kjer je to prostorsko izvedljivo.
OCU 4.3.4. Analiza čakalnih dob na semaforiziranih prehodih za pešce in optimizacija čakalnih časov glede na število prehodov pešcev	MOM	2009	Realizirano.	Se izvaja.
OCU 4.3.5. Omogočanje boljše mobilnosti pešcev na semaforiziranih križiščih s samodejno detekcijo pešcev ali prednostno tipko in obveščanje pešcev (čas do zelene v sekundah)	MOM	Trajna naloga	Realizirano.	Na večini semaforjev že deluje signalizacija z odštevanjem časa do zelene luči.
OCU 4.3.6. Postopno širiti peš cono v središču mesta	MOM	Trajna naloga	Realizirano.	Trenutno je 12 ulic v starem mestnem jedru ali njegovi neposredni bližini namenjenih samo pešcem. Prostor si pešci delijo s kolesarji in omejen čas z dostavnimi vozili, a oboji morajo upoštevati prednost pešcev in temu prilagoditi svojo hitrost.
OCU 4.3.7. Na spletni strani MOM vzpostaviti zavihek za kolesarje, pešce in pohodnike	MOM, okoliške občine	2008	Realizirano.	http://www.maribor.si/podrocje.aspx?id=296

Operativni cilj 4.4.: Zmanjšanje deleža uporabe osebnih avtomobilov na 25% vseh poti v mestu

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 4.4.1. Spodbujanje različnih oblik souporabe osebnih avtomobilov (car shareing)	MOM, NVO	2013	Delno realizirano.	Realizirano v okviru projekta Avan2go.
OCU 4.4.2. Vzpostavitev sistema P&R z brezplačnimi parkirišči	MOM, okoliške občine	2011	Ni realizirano.	Predvideno v projektih, ki bodo sofinancirani iz sredstev za realizacijo Trajnostne urbane strategije.
OCU 4.4.3. Postopno zmanjševanje parkirnih mest v centru mesta (2 % letno)	MOM	Trajna naloga	Realizirano.	Se izvaja postopno po letih.
OCU 4.4.4. Na štiripasovnicah zagotavljanje prednosti za vozila javnega prevoza na zunanjem pasu	MOM	2008 - 2012	Ni realizirano	Podlage za izvajanje ukrepa (celostna prometna študija) so sprejete, vendar se še ne izvaja tudi zaradi omejitev prostora.
OCU 4.4.5. Zagotavljanje prednosti vozil javnega prometa, kolesarjev in pešcev v centru mesta	MOM	2008 - 2012	Delno realizirano.	Ukrep se samo delno izvaja zaradi omejitev glede prostora.

Kazalniki za področje trajnostno usmerjenega razvoja prometa so:

- K 1 - povečana uporaba javnega prevoza
- K 2 – pogoji za trajnostne oblike mobilnosti
- K 3 – krovna prometna strategija

K1	
K2	
K3	

Celovita ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 4:

Skupna analiza stanja na področju prometa kaže zmerno stopnjo doseganja izbranih kazalnikov. Stanje OPVO na področju uresničevanja ciljev trajnostne mobilnosti se izboljšuje vendar je še nekaj ukrepov, ki ni bilo realiziranih ali so samo delno realizirani.

STRATEŠKI CILJ 5: OHRANJANJE NARAVNIH VREDNOT IN ZELENIH POVRŠIN

Sistemske ukrepi

Sistemske ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 5.1. Sprejem odloka o razglasitvi gozdov s posebnim namenom v MOM ter odkupi oz. odškodnine	MOM, ZRSVN, ZGS	2008	Ni realizirano.	Odlok je bil v prvi obravnavi na MS leta 2009 in zaradi pripomb na člen o odškodninah za lastnike zemljišč ni šel v nadaljnji postopek.
SU 5.2. Novelacija odloka o zelenih površinah na območju MOM	MOM	po potrebi	Ni realizirano.	Bil je predlagan s strani UKPP vendar ni bil obravnavan na MS.
SU 5.3. Sprejem odloka o varstvu naravnih vrednot lokalnega pomena	MOM, ZRSVN, ZGS	2009 - 2010	Ni realizirano.	Po posvetu z MOP smo se odločili, da se bodo iz obstoječega odloka izvzela bolj kompleksna območja, kot so Mestni park, Mariborski otok itd. V prvi fazi se bodo pripravili ti posamični odloki.
SU 5.4. Vzpostavitev lokalne javne službe za upravljanje z mestnimi gozdovi in naravnimi vrednotami lokalnega pomena	MOM, ZRSVN, ZGS	2010 - 2012	Ni realizirano.	V TUS je predvidna ustanovitev zelene pisarne, ki bi lahko prevzela tovrstne naloge (npr. kot režijski obrat ali javni zavod).
SU 5.5. Načrt turistične večnamenske rabe zelenih površin in naravnih vrednot kot dodane vrednosti MOM ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja	MOM, ZT, NVO, okoliške občine	2010	Delno realizirano.	V okviru nacionalnega programa Zelena shema slovenskega turizma, ki se izvaja pod okriljem Slovenske turistične organizacije, je Maribor v letu 2016 prejel srbski znak Slovenia Green. V pripravi je akcijski načrt.
SU 5.6. Spremembe odloka o predkupni pravici za območja mestnih gozdov in naravnih vrednot lokalnega pomena	MOM, ZRSVN, ZGS	2009	Ni realizirano.	Predkupno pravico ima MOM na podlagi obstoječe zakonodaje, vendar je ne uveljavlja zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.
SU 5.7. Priprava smernic za postopno uvajanje »zelenih parkirišč in zelenih streh«	MOM	2010	Delno realizirano	Pri izdaji smernic za spremembe prostorskih načrtov je tam, kjer je to izvedljivo, obvezna sestavina ozelenitev streh.

Operativni ukrepi

Operativni cilj 5.1.: Vzpostaviti in nadgraditi upravljanje z zelenimi površinami, mestnimi gozdovi in naravnimi vrednotami lokalnega pomena

Operativni ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
OCU 5.1.1. Vključitev območja naravnih vrednot, mestnih gozdov in zelenih površin v občinske prostorske dokumente	MOM, ZRSVN, ZGS	Trajna naloga	Delno realizirano.	Sodelovali smo v procesu priprave občinskega prostorskega načrta s pripombami za področje narave.
OCU 5.1.2. Izdelava strokovnih podlag za odlok o varstvu naravnih vrednot lokalnega pomena	MOM, ZRSVN, ZGS	2009 - 2010	Delno realizirano.	Na ZRSVN smo dali pobudo, da se v njihov plan dela prednostno vključi priprava strokovnih podlag za Mestni park in Mariborski otok.
OCU 5.1.3. Priprava strokovnih podlag za ustanovitev Regijskega parka Pohorje	MOM, okoliške občine	2009 - 2013	Delno realizirano.	Vsebina se je pripravljala v projektih KaPo in Natreg.
OCU 5.1.4. Izdelava informacijskega sistema javnih zelenih površin, mestnih gozdov in naravnih vrednot lokalnega pomena	MOM, ZRSVN, ZGS	od 2008 dalje	Realizirano.	Informacijski sistem je vzpostavljen, baze podatkov dopolnjujejo UKPP - Služba za GIS in obdelavo podatkov, MUVOON in Snaga.
OCU 5.1.5. Označitev in ureditev informacijskih točk v mestnih gozdovih ter označitev naravnih vrednot lokalnega pomena v naravi	MOM, ZRSVN, ZGS	2010 - 2013	Realizirano.	Izvaja se letno vzdrževanje učnih poti in infomativnih tabel. Sistem se nadgrajuje z novimi območji.
OCU 5.1.6. Odkup zemljišč mestnih gozdov in naravnih vrednot lokalnega pomena, odškodnine	MOM, ZRSVN, ZGS, okoliške občine	Trajna naloga	Ni realizirano.	Je v postopku na območju Mestnega parka – odkup oz menjava se vrši za parcele v lasti RS in Terme Maribor.
OCU 5.1.7. Vzpostavitev načrta ekoremediacij kot način varovanja in obnove zelenih površin v MOM	MOM	od 2010 dalje	Ni realizirano	Načrt ekoremediacij še ni vzpostavljen.
OCU 5.1.8. Vzpodbujanje ekološkega kmetijstva kot element ekosistemske pestrosti	MOM, NVO, okoliške občine	od 2010 dalje	Delno realizirano.	Osveščanje in informiranje o eko kmetovanju in varovanja vodnih virov se je izvajalo tudi v sklopu projekta: »Izvajanje pilotnega programa ukrepov za zmanjšanje onesnaženja pitne vode s kemijskimi onesnaževali v Mariborski regiji oskrbe s pitno vodo za obdobje od 2007 do 2010« (Drava

				II) in se izvaja v sklopu naloge: »Izvajanje imisijskega monitoringa tal, podzemnih in površinskih voda na vodovarstvenem območju črpališč Mariborskega vodovoda«.
OCU 5.1.9. Celovita sanacija ribnikov z ekoremediacijami v Mestnem parku z zaledjem	MOM, ZRSVN	2008 - 2013	Delno realizirano.	V letu 2008 je bila izdelana projektna naloga za izdelavo projekta rekonstrukcije kanalizacije in sanacije ribnikov v Mestnem parku. Predvidena je bila najprej rekonstrukcija kanalizacije in nato sanacija ribnikov od zgornjega navzdol do spodnjega ribnika. Ker do rekonstrukcije kanalizacije ni prišlo, se je sanacija izvedla samo na ribniku pri Kličku v Mestnem parku Maribor v letih 2011- 2012. Sanacija je zajemala izlov rib, spust vode iz ribnika, odstranitev mulja in sanacijo brežin ribnika, dobavo vodometa in naselitev ribnika z ribami, ki vzdržujejo lasten ekosistem. Ob 55. obletnici akvarija-terarija (leta 2008) pa je občina sanirala še prvi (zadnji od petih ribnikov na območju Treh ribnikov) ribnik v parku.
OCU 5.1.10. Urejanje in obnova obstoječih javnih zelenih površin ter infrastrukture na javnih površinah	MOM	Trajna naloga	Delno realizirano.	V planu obnova Promenade v Mestnem parku v obdobju 2018 -2019.
OCU 5.1.11. Izdelava registra zelenih površin	MOM	2008 - 2009	Realizirano.	Odgovor kot pri OCU 5.1.4.

Kazalniki za področje ohranjanja naravnih vrednot in zelenih površin:

K1 – ohranjena biotska raznovrstnost in ekosistemi v MOM

K2 – povečana ekosistemska vrednost območij v MOM

K1	
K2	

Celovita ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 5:

Glede na izvajanje zastavljenih ciljev ugotavljamo, da so bili kazalniki samo delno realizirani.

STRATEŠKI CILJ 6: CELOVITO OKOLJSKO INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE

Sistemske ukrepi :

Sistemske ukrepi	Nosilci, partnerji	Rok	Realizacija	Stanje 31. 12. 2016 - obrazložitev
SU 6.1. Informiranje in ozaveščanje različnih ciljnih skupin na različnih področjih varstva okolja in ohranjanja narave*	MOM, okoliške občine, javna podjetja	trajna naloga	Realizirano.	MUVOON pripravlja vsako leto aktivnosti ob okoljskih dnevih, kjer na različne načine informira javnost o okoljski problematiki in odnosu do okolja in narave.
SU 6.2. Podpora delovanju nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja okolja in ohranjanja narave	MOM, okoliške občine	trajna naloga	Realizirano.	Vsako leto se izvede razpis za sofinanciranje nevladnih organizacij za izvajanje njihovih aktivnosti, ki so podpora aktivnostim MOM pri informiranju in ozaveščanju javnosti.
SU 6.3. Certificiranje po sistemu EMAS v okviru projekta Compass Plus	MOM	2008-2009 2010-2013	Ni realizirano.	MOM je prisotopila k projektu, vednar zaradi pomanjkanja finančnih sredstev certificiranja nismo izvedli.

* ta področja so: vode (pitne, odpadne, podzemne in površinske), zrak, podnebne spremembe, hrup, kemijska varnost, svetlobno onesnaževanje, gozdovi, komunalni, nevarni in gradbeni odpadki, tla, naravna tveganja, raba naravnih virov, biotska raznovrstnost, zdravje in okolje, ter okoljski vidiki dejavnosti (promet, energetika, gradnje, industrija, kmetijstva, turizem, kakovost bivanja in sobivanja).

Kazalnik za področje celovito okoljsko informiranje in ozaveščanje:

K1 – ozaveščena in informirana javnost

K1	
----	--

Celovita ocena vrednotenja OPVO za strateški cilj 6:

Vsebinska in časovna evalvacija vseh ukrepov kažete na zadovoljivo stanje ozaveščenosti in informiranosti v MOM.

4. SKUPNA OCENA DOSEŽENOSTI CILJEV IN UKREPOV

Število kazalnikov, ki smo jih vrednotili v OPVO za MB 2008 - 2013 je bilo 16. Glede na realizirane kazalnice so skupni rezultati sledeči:

K	3
K	11
K	2

Realizirani so trije kazalniki in sicer:

Kazalnik za področje celovitega ravnanja z odpadki:

K3 – sistemska rešitev celovitega ravnanja z odpadki

Kazalnik za področje trajnostno usmerjenega prometa:

K3 – krovna prometna strategija

Kazalnik za celovito okoljsko informiranje in ozaveščanje

K1 – ozaveščena in informirana javnost

Delno realizirani so sledeči kazalniki:

Kazalnik za področje celovitega ravnanja z odpadki:

K1 – dograjena infrastruktura za celovito ravnanje z odpadki

Kazalniki za področje sistema varne oskrbe z zdravo pitno vodo:

K1 – doseženo izboljšanje stanja podzemnih voda

K3 – zmanjšani pritiski na vodne vire

K4 – preventivno varovanje vodnih virov

Kazalniki za področje varstvo zraka, varstvo pred hrupom in podnebne spremembe so:

K1 – pripravljeni sistemski ukrepi

K2 – nadgrajeni imisijski monitornigi za spremljanje podnebnih sprememb

K3 – znižane obremenitve

Kazalnika na področju trajnostno usmerjenega prometa:

K 1 - povečana uporaba javnega prevoza

K 2 – zmanjšani pogoji za trajnostne oblike mobilnosti

Kazalnika doseganja ciljev na področju ohranjanja naravnih vrednot in zelenih površin

K1 – ohranjena biotska raznovrstnost in ekosistemi v MOM

K2 – povečana ekosistemska vrednost območij v MOM

Nerealizirana sta dva kazalnika:

Kazalnik za področje celovitega ravnanja z odpadki:

K2 – sanirana območja deponij in gramoznic (stara bremena)

Kazalnik za področje sistema varne oskrbe z zdravo pitno vodo:

K2 nadgrajena infrastruktura za varno oskrbo z zdravo pitno vodo

Iz dokumenta je razvidno, da so cilji in ukrepi za vse strateške cilje iz OPVO za MOM za obdobje 2008 – 2013 le delno realizirani. Vzroki za neizvajanje so različni, od pomanjkanja finančnih sredstev do sprememb v pravnih podlagah ali političnih odločitvah.

5. UGOTOVITVE

Splošna ocena realizacije OPVO za MB 2008 – 2013 na leto 2016 kaže na srednjo stopnjo realizacije izbranih kazalnikov po posameznih strateških ciljih. Ugotavljamo, da je izvajanje posameznih ukrepov in ciljev nepovezano, za izvedbo posamezni ukrepov tudi ni bilo zagotovljenih proračunskih sredstev.

Najbolj pozitivni rezultati so na področju okoljskega obveščanja in informiranja, kjer beležimo mnogo aktivnosti in tudi interes ljudi za tovrstna dogajanja. Iz realizacije kazalnikov za strateški cilj sistem celovitega ravnanja z odpadki je razvidno, da je infrastruktura delno dograjena, sistemske rešitve so podane, ni pa bila izvedena sanacija starih bremen. Večina projektov še poteka, saj so bile zaradi zakonodajnih sprememb potrebne spremembe v pristopih. Na področju varne oskrbe z zdravo pitno vodo je delno izvedeno preventivno varovanje vodnih virov kot tudi izboljšanje stanja podzemnih voda in zmanjšanje pritiskov na vodne vire. Infrastruktura za varno oskrbo s pitno vodo je v slabem stanju, prav tako ni realiziran odkup zemljišč v ožjih vodovarstvenih območjih, s čimer ni podlage za izvedbo aktivne zaščite vodnih virov. Kazalniki za strateški cilj varstva zraka, varstva pred hrupom in podnebne spremembe kažejo, da so sistemski ukrepi delno realizirani. Monitoring kakovosti zunanjega zraka se redno izvaja, vendar ni bil nadgrajen za spremljanje pokazateljev podnebnih sprememb. Strateška karta hrupa za Maribor je bila izdelana za leto 2011, Operativni program varstva pred hrupom, ki ga mora izdelati pristojno ministrstvo, pa ni bil pripravljen. Sistemski ukrepi za strateški cilj trajnostno usmerjen promet so bili le delno realizirani. Mesto je v letu 2016 dobilo dva pomembna dokumenta in sicer prometno študijo in Celostno prometno strategijo. Operativni cilji so bili zastavljeni zelo optimistično in so v večini samo delno realizirani, kar se kaže v delni realizaciji pogojev za trajnostno mobilnosti in nizki stopnji povečanja uporabe javnega prevoza. Kazalnika strateškega cilja

ohranjanje naravnih vrednot in zelenih površin kažeta na delno realizacijo zastavljenih ciljev in ukrepov, kar je tudi posledica finančno in kadrovsko podcenjenega področja. Večina sistemskih ciljev s področja ohranjanja narave ni bila realizirana, saj pravne podlage niso bile novelirane ali sprejete.

Finančne realizacije izvedenih ukrepov ni bilo mogoče oceniti.

6. PRIPOROČILA

Nizka doseženost kazalnikov okoljskega razvoja v OPVO zahteva temeljit pregled tematskih ukrepov, morda tudi združitve posameznih področij. Pri pripravi novega dokumenta OPVO za MB 2030 bodo vključeni cilji in ukrepi Nacionalnega programa varstva okolja 2030, ki bo predvidoma sprejet v letu 2018. Delovna skupina za pripravo OPVO za MB 2030 bo pregledala cilje in ukrepe iz OPVO 2008 – 2013 ter sprejela odločitve, katere je smiselno prenesti v naslednje izvedbeno obdobje. Pripravila bo model spremljanja vsebinske in finančne realizacije posameznih ukrepov. Več aktivnosti bo potrebno usmeriti v trajnostno skrb za naravo, saj bi to pomenilo pozitivno realizacijo ciljev tudi na drugih področjih. V ta namen bi bilo potrebno kadrovsko okrepiti službe, ki se ukvarjajo z ohranjanjem narave.

Ob tem je potrebno poudariti, da okolje ni problematika, ki bi bila vezana na posamezno občino, ampak je v večini primerov regijska, zato bi bilo v prihodnje smiselno pripraviti celovite programe, ki bi se izvajali v več občinah.